

Framkvæmdaleyfi virkjunar til skoðunar

SVIÐSLJÓŠ

Ólafur E. Jóhannsson
oej@mbl.is

Næsta skref verður að umsóknin verður lögð fram á sveitarstjórnarfund á miðvikudaginn og fer í framhaldi af því í hefðbundið ferli hjá skipulagsnefnd og umhverfisnefnd, þetta er hefðbundið ferli í stjórnsýslunni,“ segir Haraldur Þór Jónsson, oddviti sveitarstjórnar Skeiða- og Gnúpverjahrepps, í samtali við Morgunblaðið.

Sveitarfélaginu barst sl. föstudag umsókn um framkvæmdaleyfi fyrir Hvammsvirkjun í Þjórsá, en hún var send sveitarfélaginu í beinu framhaldi af útgáfu virkjunarleyfis sem Orkustofnun veitti Landsvirkjun sl. föstudag.

Farið yfir breytingar

Þetta er ekki í fyrsta skipti sem framkvæmdaleyfi fyrir virkjunina kemur inn á borð sveitarstjórnarinnar, en það gerðist síðast um miðjan desember 2022. Tók það sveitarfélagið sex mánuði að veita leyfið sem veitt var 14. júní 2023, en degi síðar felldi úrskurðarnefnd umhverfis- og samgöngumála virkjunarleyfið úr gildi. Fór þá málið aftur til Orkustofnunar sem nú hefur gefið leyfi fyrir virkjuninni á nýjan leik.

Haraldur Þór sagði að nú yrði farið yfir hvað hefði breyst frá fyrra virkjunarleyfi og umsóknin tekin til meðferðar. Allri skipulagsvinnu vegna virkjunarinnar var lokið á síðasta kjörtímabili og því væri þessi framkvæmd á öðrum stað í ferlinu en t.a.m. Búrfellslundur. Því verkefni hefði verið mótmælt formlega í gegnum allt ferlið skv. lögum og reglum og menn nýtt sér heimildir í lögum til að hafa áhrif á málið. Hann vildi engu spá um hve langan tíma tæki að taka afstöðu til umsóknarinnar um framkvæmdaleyfið.

Verði í samræmi við skipulag

„Þarna erum við á öðrum stað. Þetta er þegar samþykkt framkvæmd og okkur ber skylda til að tryggja að framkvæmdin sé í samræmi við það skipulag sem búið er að samþykkja. Það er ekki verið að sækja um nýtt framkvæmdaleyfi frá grunni, það er í raun verið að sækja aftur um sama framkvæmdaleyfið þar sem búið er að lagfæra þá ann-

Tölvumynd/Landsvirkjun

Hvammsvirkjun Ætlað er að svona verði umhorfs í Þjórsárdal þegar Hvammsvirkjun verður tilbúin. Nú er beðið útgáfu framkvæmdaleyfa.

marka sem urðu til þess að virkjunarleyfið var fellt úr gildi,“ segir Haraldur Þór.

„Síðast tók sex mánuði að vinna málið, en ég á von á því að þetta taki mun styttri tíma núna,“ segir hann.

Spurður hvort líkur séu á að niðurstaða sveitarstjórnar varðandi útgáfu framkvæmdaleyfis verði önnur en varð þann 14. júní í fyrra, segir Haraldur Þór: „Í allri þessari umræðu höfum við lagt okkur fram um að vanda okkar vinnubrögð, bæði þegar kemur að skipulagsvinnu og veitingu leyfa, þannig að ég held að vinna okkar verði áfram í þeim dúr að vera ábyrg og vinna hlutina vel.“

Samþykkt sveitarstjórnar

Í þessu sambandi má rifja upp samþykkt sveitarstjórnar Skeiða- og Gnúpverjahrepps frá 4. september sl. þar sem segir:

„Sveitarstjórn Skeiða- og Gnúpverjahrepps samþykkir með fjórum atkvæðum að skora á ríkisstjórn Íslands að bregðast við strax og standa við gefin loforð frá 8. febrúar 2024 um nýja skattalega umgjörð um orkuvinnslu á Íslandi. Að fram verði lagt frumvarp þess efnis til Alþingis og samþykkt á komandi haustþingi. Slík samþykkt lög eru forsenda fyrir frekari uppbyggingu orkumannvirkja í Skeiða- og Gnúpverjahreppi.“

Frumvarpið sem þar er vísað til er á þingmálaskrá ríkisstjórnarinnar og er þar á forræði innviða-

ráðherra. Um frumvarpið segir að með því verði lagðar til víðeigandi breytingar á lögum í samræmi við tillögur starfshóps um skattlagningu orkuvinnslu sem skipaður var af fjármála- og efnahagsráðherra í júní 2023 í samræmi við stjórnarsáttmála ríkisstjórnarinnar. Tillögur starfshópsins, sem kynntar voru í janúar 2024, hafa það markmið að tryggja nærsamfélagi sem fyrst sanngjarnari hlutdeild en nú er í ávinningi vegna raforkuframleiðslu.

Niðurstaða á næstu vikum

„Nú þurfum við að láta vinna fyrir okkur greinargerð sem við þurfum að leggja fram og taka inn þær breytingar sem gerðar hafa verið á virkjunarleyfinu,“ segir Eggert Valur Guðmundsson, oddviti Rangárbings ytra, en sveitarfélagið hefur fengið umsókn frá Landsvirkjun um framkvæmdaleyfi vegna Hvammsvirkjunar, líkt og Skeiða- og Gnúpverjahreppur.

Hann segir að vinnsla hennar ætti ekki að taka langan tíma, en hún myndi síðan fara til umhverfis- og skipulagsnefndar sveitarfélagsins og síðan til staðfestingar í sveitarstjórn. Ekki sagði hann von á öðru en að hún yrði samþykkt, enda ekki mikið um mótmæli í hreppnum gegn virkjuninni.

Hann sagðist búast við að niðurstaða sveitarstjórnar um veitingu framkvæmdaleyfis myndi liggja fyrir á næstu vikum.

Morgunblaðið, 18.09.2024, síðu 2.
grein stærð: 333.49 sm2
grein hæð: 21.55 sm

Dökk mynd dregin upp af orkumálum

● Nauðsynlegt að virkja nýja orku til að snúa þróuninni við

Ólafur E. Jóhannsson
oej@mbl.is

Óhætt er að segja að dregin sé upp dökk mynd af stöðu orkumála hér á landi í orkuspá Landsnets sem kynnt var í gær, en hún tekur til árána 2024 til 2050. Segir þar að núverandi virkjanir hafi ekki burði til að anna aukinni raforkunotkun til næstu fimm ára, óháð því hversu mikið náist að styrkja flutningskerfi raforku. Virkjun nýrrar orku sé nauðsynleg til að snúa þróuninni við, en fyrirhugaðar virkjanaframkvæmdir næstu fimm ár haldi afl- og orkujöfnuði aðeins í horfinu.

Í orkuspánni kemur fram að leiða megi líkur að því að núverandi staða í rammaáætlun gangi ekki upp. Virkjanir eigi sér langan aðdraganda og miklar tafir hafi orðið á mörgum verkefnum sem þó hafi verið samþykkt í rammaáætlun. Fjölmargir virkjanakostir séu til skoðunar um land allt, flest vindorkukostir, en á meðan óvissa ríki um afgreiðslu þeirra í rammaáætlun aukist líkur á töfum og þar af leiðandi á afl- og orkuskorti. Í þessu sambandi má nefna að enn hafa ekki verið sett lög á Alþingi um stefnu í nýtingu vindorku.

Þrátt fyrir að framboðsspá raforku geri ráð fyrir mikilli og hraðri uppbyggingu segir í orkuspánni að litlu umframframboði sé spáð og orkuskortur verði í lok tímabilsins. Tafir á nýjum virkjunum muni líklega leiða til orkuskortis og skapi áhættu fyrir orkuöryggi í landinu, sem og framgang orkuskipta og loftslagskuldbindinga Íslands. Nauðsynlegt sé að auka framboð raforku.

Orkuskortur næstu árin

Í orkuspánni kemur fram að til skemmri tíma lítið verði orkuskortur viðvarandi næstu árin og líkur á skerðingu á forgangsröku strax á næsta ári. Engin úrræði séu fyrir hendi til þess að bregðast við í verstu tilvikum, þegar

Morgunblaðið/Ómar

Jarðvarmavirkjun Landsnet spáir því að eftirspurn eftir raforku aukist mjög á næstu árum. Umframafi í kerfinu muni fara minnkandi.

skerðingar fara fram úr heimildum í samningum. Vatnshæð í uppistöðulónum vatnsaflsvirkjana sé í sögulegu lágmarki og búast megi við minna framboði raforku vegna þess.

Í spá sinni um framboð á nýrri raforku gerir Landsnet ráð fyrir að 4. áfangi rammaáætlunar verði samþykktur og nýjar virkjanir byggðar. Þá gerir fyrirtækið ráð fyrir að fyrsta vindorkuverið, Búrfellslundur, fari í rekstur árið 2026. Svo sem kunnugt er ríkir óvissa um framgang þess verkefnis eftir að sveitarstjórn Skeiða- og Gnúpverjahrepps kærði virkjunarleyfi Landsvirkjunar fyrir Búrfellslund til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála sem hefur nú málið til meðferðar.

Landsnet telur að til lengri tíma sé ekki nægilega mikið af virkjanakostum í nýtingarflokki rammaáætlunar til að fullnægja eftirspurn eftir raforku, eigi áætlunir um full orkuskipti að ganga eftir. Það eigi sérstaklega við ef eftirspurn eftir rafeldsneyti verði mætt með innlendra framleiðslu og ef hærri spár um farþegaþjölda til og frá landinu gangi eftir.

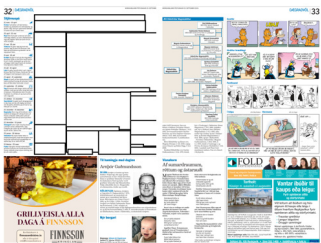
Landsnet spáir því að eftirspurn eftir raforku vaxi mjög á næstu árum og gerir ráð fyrir að hún verði á bilinu 25,1 til 28,1 teravattstund árið 2035 sem jafn-

gildir 22% til 37% aukningu frá því sem nú er. Vöxtur eftirspurnar haldi síðan áfram og verði í lok spátímabilsins 33,9 til 44,3 teravattstundir árið 2050 sem er aukning upp á 65% til 116% frá núverandi notkun.

Fyrirhuguð orkuskipti í samgöngum á landi, lofti og legi leika hér stórt hlutverk, en jafnframt er gert ráð fyrir verulegri aukningu raforkunotkunar í atvinnulífi sem og almennri raforkunotkun vegna fjölsfjölgunar í landinu. Sú breyting hefur orðið á spá Landsnets frá þeirri spá sem kynnt var í fyrra að ekki er lengur gert ráð fyrir að full orkuskipti í samgöngum á landi náist á tilsettum tíma.

Framboð á afli og eftirspurn

Spá Landsnets um aflframboð sýnir að umframafi í kerfinu fer minnkandi til ársins 2026. Árið 2027 er gert ráð fyrir að aflaukning vatnsaflskosta og stækkanir jarðhitavirkjana bæti stöðuna lítillega og að árið 2028 hefjist vinnsla í Hvammsvirkjun sem bæta á stöðu aflframboðs umtalsvert. Nú er beðið eftir útgáfu framkvæmdaleyfa fyrir Hvammsvirkjun, en sveitarstjórnir Skeiða- og Gnúpverjahrepps og Rangárbings ytra eru með það mál á sínu borði.

Hólmfríður Magnúsdóttir, rekstrarstjóri Ísey Skyr Bar og Skyrlands – 40 ára

Lék yfir hundrað landsleiki

Hólmfríður Magnúsdóttir fæddist í Reykjavík 20. september 1984. Hún ólst upp í sveit á bænum Uxahrygg 1 í Rangárbíngi ytra og gekk þar í grunnskóla fyrstu árin.

„Ég var mikil sveitastelpa og tók virkan þátt í öllum sveitastörfum. Á sumrin var mikið að gera í heyskap, þar keyrði ég traktor og sneri heyi á túninu. Við vorum með kýr, hesta, kindur, hænur, endur, ketti og hunda, og ég var mikill dýravínur – ég reið út alla daga. Ég æfði fótbolta og var eina stelpa í liðinu, auk þess sem ég stundaði frjálsar íþróttir. Eitt sinn var ekki tími til að skutla mér á æfingu, svo ég reið bara hestinum mínum til Hvolsvallar, batt hann við girðingu og mætti á æfingu.

Pegar ég var nú ára skildu foreldrar mínir og þá fluttum við mamma til Reykjavíkur. Ég sótti þó sveitina heim við hvert tækifæri – allar helgar og í fríum, þar leið mér best. Fótboltinn var líf mitt, og mig dreymdi um að ná langt. Ég æfði með ÍR og Fylki og endaði svo í KR í þriðja flokki, þar sem ég spilaði frá 1999 til 2008, með einu tímabili hjá ÍBV á milli. Ég flutti til Danmerkur og spilaði þar í þrjá mánuði árið 2007, en atvinnumannaférlinn minn hófst svo árið 2009 í Svíþjóð. Eftir eitt tímabil þar var ég valin til að spila í atvinnumannadeildinni í Bandaríkjunum og lék þar tvö tímabil með Philadelphia Independence – algjör draumur að fá að upplifa Bandaríkin, með 5.000 til 20.000 áhorfendur á hverjum leik og ógleymanlegar minningar frá dvölinni.“

Árið 2012 flutti Hólmfríður í lítinn sveitabæ að nafni Avaldsnes og spilaði fótbolta sem samnefndu félagi. Þar bjó hún til loka árs 2016. „Ég á margar góðar minningar þaðan. Samhliða atvinnumannsferlinum var ég svo lánsöm að fá vera virk í íslenska landsliðinu. Árið 2017 flutti ég svo alfarið heim til Íslands.

Hólmfríður lék 113 landsleiki á ferlinum og skoraði í þeim 37 mörk. Hún tók þátt í þremur stórmótum, EM 2009, 2013 og 2017. „Landsliðs-

Fjölskyldan Hólmfríður, Einar Karl og börn stödd á Uxahrygg í sumar þar sem Hólmfríður ólst upp.

EM 2017 Hólmfríður í leik gegn Sviss í Doetinchem í Hollandi.

ferillinn minn er mér mjög kær og er eitt af því sem ég er stoltust af. Fótboltaferillinn minn er langur, bæði í landsliði og atvinnumennsku, og líklega þarf ég að hætta alveg í haust, þó það gangi ekki vel að leggja takaskóna á hilluna.“ Hún hafði lagt skóna á hilluna árið 2022 en fór aftur að spila í sumar.

Hólmfríður hefur unnið hjá

Mjólkursamsölunni síðan í september 2017, þar sem hún hóf störf sem sölumaður í Reykjavík. Nú er hún rekstrarstjóri í Skyrlandi og á Ísey Skyr Bar, sem er staðsettur í Mjólkurbúinu á Selfossi, auk þess sem hún vinnur líka í MS í Reykjavík. „Ég er mjög þakklát fyrir að hafa fengið tækifæri til að vinna mig upp innan fyrirtækisins. Ég hef áhuga á öllu

sem tengist heilbrigðum lífsstíl, og hef gaman af að stúdera hollan mat.“

Hólmfríður hefur mikinn áhuga á útivist, ferðalögum innan lands og utan. „Ég á tvö börn, Magnús Brynjar og Heklu Dögg, 6 og 2 ára, og er trúlofuð Einari Karli Þórhallsyni. Við erum dugleg að ferðast saman og búa til góðar minningar með börnunum okkar. Við fórum til dæmis hringinn í kringum Ísland síðasta sumar. Ég hef einnig gaman af skíðaferðum og legg áherslu á að vera góð fyrirmynd fyrir börnin mín.

Mér finnst mikilvægt að njóta lífsins og búa til góðar minningar með fjölskyldunni. Ég á frábæra tengdaforeldra, og mér finnst sérstaklega gaman að vinna í ýmsum verkefnum með tengdapaþbba mínum, Þórhalli Ólafssyni.“

Hólmfríður mun halda upp á afmælið sitt í dag, með veislu á Selfossi fyrir fjölskyldu, vini og ættingja.

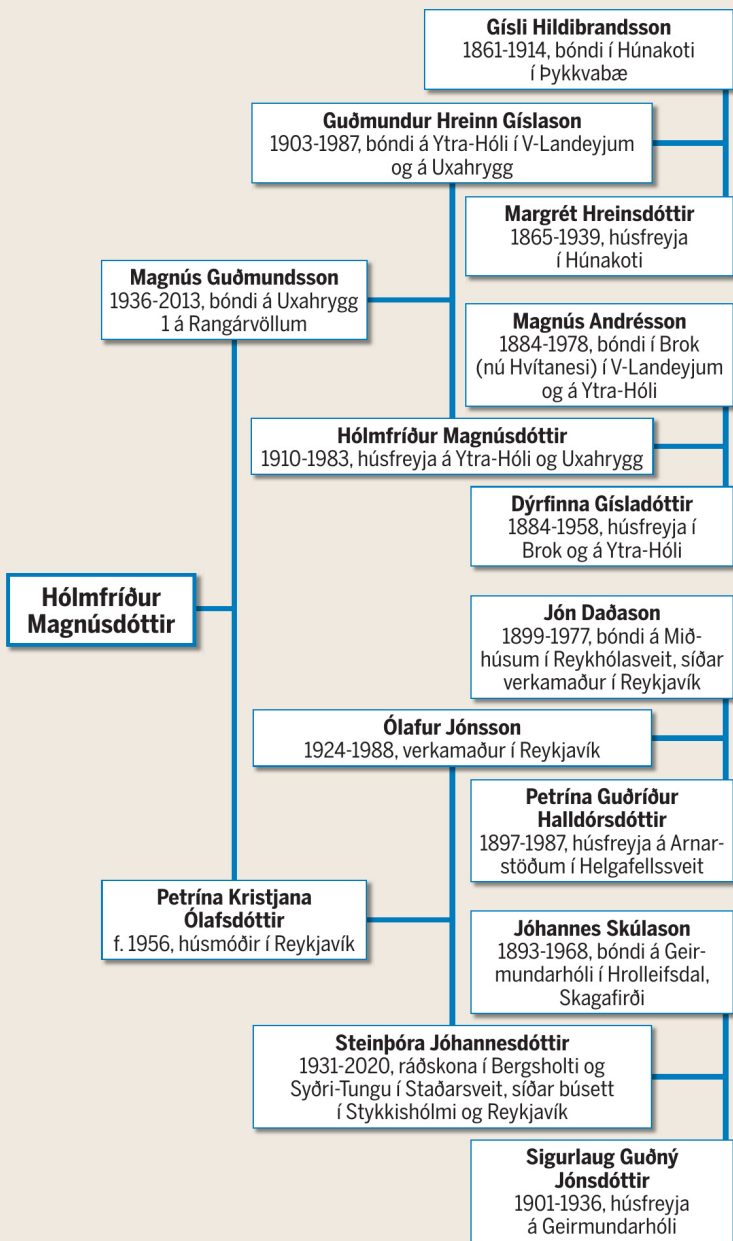
Fjölskylda

Maki Hólmfríðar er Einar Karl Þórhallsson, f. 19.4. 1980, rekstrar-

Morgunblaðið, 20.09.2024, síðu 33.
grein stærð: 232.27 sm²
grein hæð: 22.69 sm

Ætt Hólmfríðar Magnúsdóttur

stjóri AGR Inventory. Þau eru búsett á Selfossi. Foreldrar Einars eru hjónin Þórhallur Ólafsson, f. 15.5. 1952, fyrrverandi forstjóri Neyðarlínunnar, og Gróa Dagmar Gunnarsdóttir, f. 10.4. 1955, fyrrverandi bankastarfsmaður í Landsbankanum.

Börn Hólmfríðar og Einars eru Magnús Brynjar, f. 11.6. 2018, (stjúpsonur Einars) og Hekla Dögg, f. 15.3. 2022.

Systkini Hólmfríðar eru Garðar Guðmundsson, f. 10.4. 1978, bóndi,

býr á Uxahrygg 1; Oddsteinn Almar Magnússon, f. 10.1. 1980, túnþökusali, býr á Selfossi; Þóra Elísabet Magnúsdóttir, f. 14.2. 1982, sölu- maður hjá Lindsey og býr í Hafnarfirði, og Kristín Magnúsdóttir, f. 13.12. 1993, og býr í Hafnarfirði.

Foreldrar Hólmfríðar: Magnús Guðmundsson, f. 30.6. 1936, d. 1.5. 2013, bóndi á Uxahrygg 1, og Petrína Kristjana Ólafsdóttir, f. 13.6. 1956, í sambúð með Finni Guðmundssyni málara. Þau eru búsett í Reykjavík.

Morgunblaðið, 21.09.2024, síðu 38.
grein stærð: 154.13 sm²
grein hæð: 15.05 sm

Til hamingju með daginn

Guðrún Arnbjörg Óttarsdóttir

60 ÁRA Guðrún Arnbjörg er fædd á Þórshöfn á Langanesi, ólst upp á Akureyri og gekk í Lundarskóla og Menntaskólann á Akureyri. Hún býr í Grásteinsholti í Rangárbíngi ytra. Hún stundaði nám í Kaupmannahöfn um tíma, lauk síðan iðnrekstrarfræði frá Tækniskóla Íslands og síðar MBA frá HÍ. Guðrún starfar sem skrifstofustjóri á sviði mannauðs og menningar hjá RARIK, Suðurlandi. Hún rekur ferðaþjónustufyrirtæki með manni sínum og eiga þau einnig fjallaskála í Álftavatni.

„Ég hef áhuga á mörgu, svo sem ferðalögum og tónlist, ég lærði á harmonikku á sínum tíma en vil nú ekkert vera að flíka því en er nýbyrjuð í ægilega skemmtilegum kór.

Svo fékk ég nýlega golfbakteríuna. Það besta sem ég veit er að vera úti að brasa, byggja eða gróðursetja, dýfa mér í heita pottinn eða sjóinn, spila golf með góðum félögum í góðu veðri og slaka á í íbúðinni á Spáni.“

Guðrún Arnbjörg heldur upp á afmælið með vinum og ættingjum í dag og verður mikið um dýrðir.

Hjónin Stödd í Pistilfirði við Rauðanes.

FJÖLSKYLDA Eiginmaður Guðrúnar er Haraldur Eiríksson, f. 1962, fjármálastjóri Fjölbautaskóla Suðurlands. Börn þeirra eru Eiríkur hagfræðingur, f. 1992, Óttar kennaranemi, f. 1999, og Jóhanna Sigrún hársnyrtir, f. 2001. Foreldrar Guðrúnar: Óttar Einarsson, f. 1940, d. 2013, skólastjóri, og Jóhanna Þuríður Þorsteinsdóttir, f. 1945, kennari, búsett í Hveragerði. Systur Guðrúnar eru Steinunn Inga skólameistari FVA, og Þuríður skólastjóri Víkurskóla.

Fyrirhuguð risaframkvæmd

Gert er ráð fyrir áfangaskiptri uppbyggingu og að uppbygging hefjist sumarið 2026. Borað verður eftir vatni innan svæðisins. Um áttatíu starfsmenn munu verða

**Ein af myndunum sem var sýnd á íbúafundinum en á henni sést skipu-
lagssvæðið og hvernig það skiptist niður eftir eðli starfseminnar. Mynd / mhh**

Steinar Resort ehf. vinnur
að sambærilegu verkefni undir

Eyja fjöllum á bænum Steinar 1. Þar er gert ráð fyrir uppbyggingu á svipaðri ferðamannaðstöðu þar sem gert er ráð fyrir um 200 herbergja hóteli við þjóðvegin. Ekki kom fram á fundinum hver kostnaður við verkefnið er. /mhh

Morgunblaðið, 11.10.2024, síðu 1.
grein stærð: 199.83 sm2
grein hæð: 12.87 sm

Niðurstaðan kom oddvitanum á óvart

● Úrskurðarnefndin vísaði frá kærnu vegna virkjunarleyfis

Guðmundur Sv. Hermannsson
gummi@mbl.is

Úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála hefur vísað frá kærnu Skeiða- og Gnúpverjahrepps vegna virkjunarleyfis sem Orkustofnun veitti Landsvirkjun vegna Búrfellsslundar og telur sveitarfélagið skorta kæruehimild.

Haraldur Þór Jónsson

Haraldur Þór Jónsson oddviti sveitarfélagsins segir þessa niðurstöðu koma á óvart og valda vonbrigðum. Að mörgu leyti sé nefndin að segja að vilji sveitarfélagið fá skorið úr málinu þurfi að gera það fyrir dómstólum.

Hann segir að sveitarstjórnin muni

ræða málið á næstu dögum en líklega verði beðið niðurstöðu í máli Náttúrugriða, sem einnig kærðu virkjunarleyfið til úrskurðarnefndarinnar.

Úrskurðarnefndin segir að í stjórn-sýslurétti sé álitíð að stjórnvöld njóti ekki almennrar heimildar til þess að kæra ákvarðanir annarra stjórnvalda til æðra stjórnvalds. Skilyrðið um lögvarða hagsmuni fyrir kæruaðild hafi verið túlkað svo að þeir einir telj-ist aðilar kærumáls sem eigi einstak-legra hagsmuna að gæta af úrlausn máls umfram aðra og jafnframt að þeir hagsmunir séu verulegir.

Svæðið eigi ósnortið

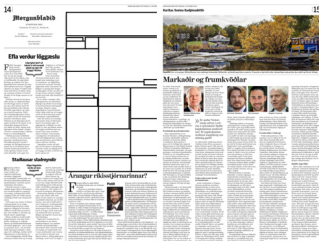
Úrskurðarnefndin hafnaði kröfu samtakanna Náttúrugriða um að framkvæmdir við vegagerð og upp- setningu vinnubúða vegna vindorku- versins yrði stöðvuð á meðan kæra samtakanna vegna framkvæmdaleyfis

Rangárþings ytra vegna þessa væri til meðferðar hjá nefndinni.

Náttúrugrið kærðu einnig veitingu virkjunarleyfisins til nefndarinnar en niðurstaða í því máli liggur ekki fyrir.

Úrskurðarnefndin segir að ekki verði fram hjá því litið að fram- kvæmdasvæðið sé eigi ósnortið, enda á orkuvinnslusvæði sem hafi orðið fyr- ir raski. Nefndin segir að að því virtu og með hliðsjón af því tjóni sem stöðv- un framkvæmda myndi hafa í för með sér verði ekki talið að knýjandi þörf sé á að fallast á kröfu Náttúrugriða um stöðvun framkvæmda á meðan málið er til meðferðar hjá nefndinni.

En úrskurðarnefndin tekur jafn- framt fram að Landsvirkjun beri áhættu af úrslitum kærumálsins kjósi félagið að halda framkvæmdum áfram áður en niðurstaða málsins liggir fyrir.

Morgunblaðið, 11.10.2024, síðu 14.
grein stærð: 406.56 sm2
grein hæð: 26.07 sm

Hafnaði kröfu um að stöðva framkvæmdir

SVIÐSLJÓÐ

Guðm. Sv. Hermannsson
gummi@mbi.is

Úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála hefur vísað frá kæru Skeiða- og Gnúpverjahrepps vegna þeirrar ákvörðunar Orkustofnunar að veita Landsvirkjun virkjunarleyfi fyrir 120 MW vindorkuveri við Vaðöldu í Rangárþingi ytra, svonefndum Búrfellslundi, en sveitarfélagið krafðist þess að virkjunarleyfið yrði fellt úr gildi.

Þá hafnaði úrskurðarnefndin kröfu samtakanna Náttúrugriða um að framkvæmdir við vegagerð og uppsetningu vinnubúða vegna vindorkuversins yrði stöðvuð á meðan kæra samtakanna vegna framkvæmdaleyfis Rangárþings ytra vegna þessa væri til meðferðar hjá nefndinni. Náttúrugrið kærðu einnig veitingu virkjunarleyfisins til nefndarinnar en niðurstaða í því máli liggur ekki fyrir.

Ekki lögvarðir hagsmunir

Orkustofnun veitti Landsvirkjun virkjunarleyfi vegna Búrfellslundar í ágúst sl. en fyrirtækið ráðgerir að reisa þar allt að 30 vindmyllur.

Skeiða- og Gnúpverjahreppur taldi að Orkustofnun hefði verið óheimilt að veita virkjunarleyfið og vísaði m.a. til þess að skipulagslög gerðu ráð fyrir lögákvæðnu hlutverki aðlöggi-andi sveitarfélaga gagnvart aðal-skipulagi og deiliskipulagi. Sveitarfélagið hefði lögvarða hagsmuni vegna leyfisveitingar framkvæmda samkvæmt slíkum skipulagsáætlunum. Sagði Skeiða- og Gnúpverjahreppur að virkjunarleyfið lyti að landnotkun innan sveitarfélagsins sem varðaði m.a. vöktun, ísingu, þætti varðandi hljóðvist, skuggaflókt o.fl. Þá hefði virkjunarleyfið fjölþætt áhrif á lögbundin verkefni Skeiða- og Gnúpverjahrepps, svo sem á sviði skipulagslaga, mannvirkjalöggjafar, náttúruverndarlaga og ákvæða sveitarstjórnarlaga er vörðuðu málefni íbúa sveitarfélags.

Úrskurðarnefndin segir að í stjórnsýslurétti sé álitíð að stjórnvöld njóti ekki almennrar heimildar til þess að kæra ákvörðanir annarra stjórnvalda til æðra stjórnvalds. Skilyrðið um lögvarða hagsmuni fyrir kæruaðild hafi verið túlkað svo að þeir einir teljist aðilar kærumáls

Tölvumynd/Landsvirkjun

Búrfellslundur Tölvumynd sem sýnir fyrirhugaðan Búrfellslund við Vaðöldu. Reisa á allt að 30 vindmyllur á svæðinu sem framleiða 120 MW.

sem eigi einstaklegra hagsmuna að gæta af úrlausn máls umfram aðra og jafnframt að þeir hagsmunir séu verulegir. Umhverfisverndar-, úti-vistar- og hagsmunasamtök geti þó kært nánar tilgreindar ákvörðanir að ákveðnum skilyrðum uppfylltum, en Skeiða- og Gnúpverjahreppur teljist ekki til slíkra samtaka.

Hlutverk sveitarfélagsins sem stjórnvalds sé að gæta opinberra hagsmuna að lögum, til að mynda á grundvelli skipulagslaga og náttúruverndarlaga. Hvorki slík gæsla almannahagsmuna né hagsmuna er varða áhrif á íbúa sveitarfélags, stjórnsýslu þess eða atvinnulíf, sem Skeiða- og Gnúpverjahreppur hafi vísað til, geti almennt leitt til kæruaðildar.

Segir nefndin að í samræmi við almennar reglur stjórnsýsluréttarins um aðild að kærumálum sé mögulegt að sveitarfélag sem lögðili eigi slíka verulega einstaklingsbundna hagsmuni tengda stjórnvaldsákvörðun að leiði til kæruaðildar. Ekki verði ráðið af ítarlegum málsrökum Skeiða- og Gnúpverjahrepps að slíkum verulegum hagsmunum sé til að dreifa vegna útgáfu virkjunarleyfisins. Er kærunni því vísað frá.

Framkvæmdir ekki stöðvaðar

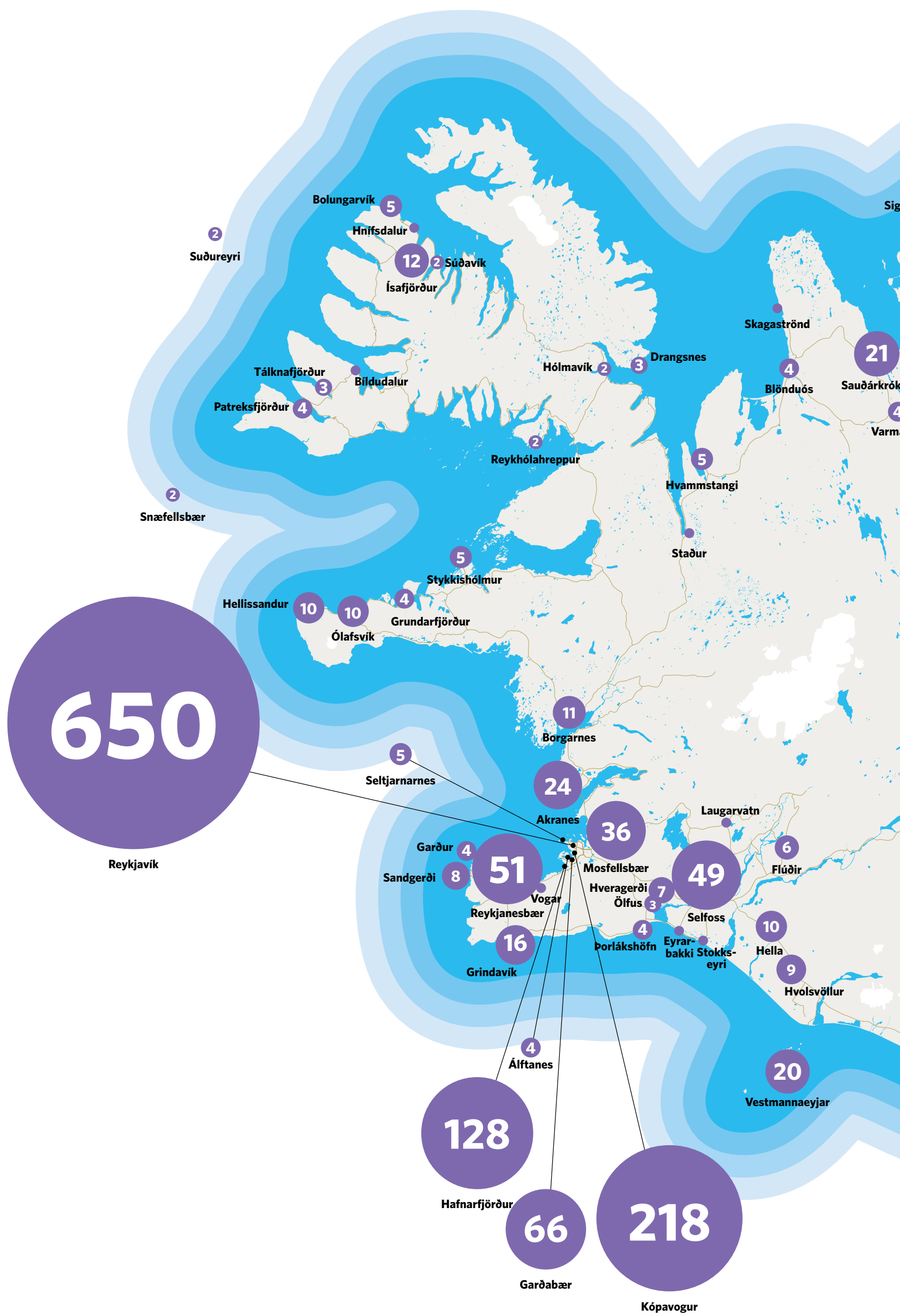
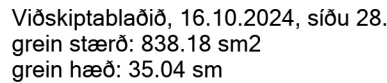
Sveitarstjórn Rangárþings ytra samþykkti í september að veita Landsvirkjun framkvæmdaleyfi til að leggja veg og setja upp vinnubúðir vegna vindorkuversins og var leyfið

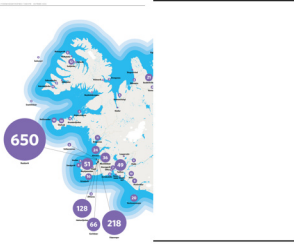
gefið út 27. september. Samtökin Náttúrugrið kærðu þessa ákvörðun til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála og kröfðust þess að hún yrði felld úr gildi á þeirri forsendu að útgáfa framkvæmdaleyfisins væri háð annmörkum sem ættu að leiða til ógildingar hennar. Þá kröfðust samtökin þess að framkvæmdir yrðu stöðvaðar á meðan málið væri til meðferðar fyrir úrskurðarnefndinni. Þær væru óafturkræfar og yrði ekki fallist á kröfu um stöðvun þeirra væri kærán næsta tilgangslítil.

Á móti bentu Rangárþing ytra og Landsvirkjun á að framkvæmdasvæðið væri þegar raskað og að stöðvun framkvæmda myndi vera verulega íþyngjandi fyrir framkvæmdina í heild sinni.

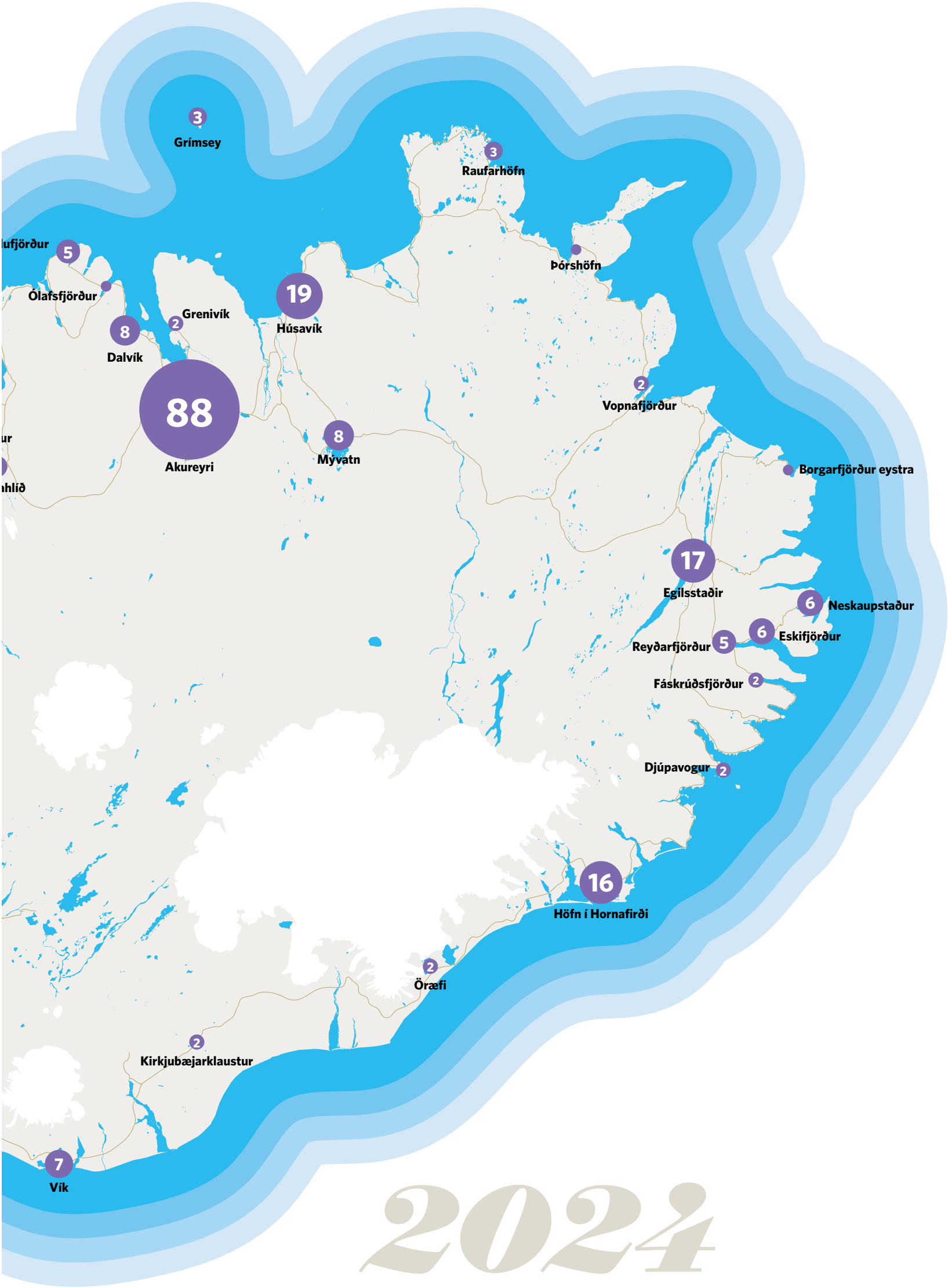
Úrskurðarnefndin segir að ekki verði fram hjá því lítið að framkvæmdasvæðið sé eigi ósnortið, enda á orkuvinnslusvæði sem hafi orðið fyrir raski. Nefndin segir að að því virtu og með hliðsjón af því tjóni sem stöðvun framkvæmda myndi hafa í för með sér verði ekki talið að knýjandi þörf sé á að fallast á kröfu Náttúrugriða um stöðvun framkvæmda á meðan málið er til meðferðar hjá nefndinni.

En úrskurðarnefndin tekur jafnframt fram að Landsvirkjun beri áhættu af úrslitum kærumálsins kjósi félagið að halda framkvæmdum áfram áður en niðurstaða málsins liggir fyrir.

Viðskiptablaðið, 16.10.2024, síðu 29.
grein stærð: 831.66 sm2
grein hæð: 35.07 sm

2024

Fyrirmyndarfyrirtæki
Í REKSTRI
eftir byggðarlögum

Samþykktu framkvæmdaleyfi

● Sveitarstjórn Rangárþings ytra hefur samþykkt framkvæmdaleyfi fyrir Hvammsvirkjun í Þjórsá ● Sveitarstjórn Skeiða- og Gnúpverjahrepps afgreiðir umsókn um leyfið í næstu viku

Guðmundur Sv. Hermannsson
gummi@mbi.is

Sveitarstjórn Rangárþings ytra samþykkti á aukafundi á miðvikudag að fela skipulagsfulltrúa sveitarfélagsins að gefa út framkvæmdaleyfi fyrir Hvammsvirkjun í Þjórsá. Til stóð að halda fund í sveitarstjórn Skeiða- og Gnúpverjahrepps á miðvikudag þar sem umsókn Landsvirkjunar um framkvæmdaleyfi var á dagskrá en vegna bilunar í fundakerfi sveitarfélagsins var fundinum frestað um viku. Gera má ráð fyrir að umsóknin um framkvæmdaleyfið verði afgreidd þá.

Í samþykkt Rangárþings ytra er gerð grein fyrir ýmsum skilyrðum sem þarf að uppfylla varðandi mótvegisaðgerðir, vöktun og frágang vegna framkvæmdarinnar. Gert er ráð fyrir að skipuð verði eftirlitsnefnd í samráði við framkvæmdaaðila og aðra leyfisveitendur sem hafi eftirlit með því að öllum skilyrðum sem framkvæmdinni hafa verið sett sé framfylgt.

Eftirlitsnefndin mun ásamt skipulagsfulltrúa hafa eftirlit með því að framkvæmdin sé í samræmi við leyfi og fylgigögn leyfis. Nefndin skal skila af sér skýrslu til sveitarstjórnar um framkvæmdar eða eigin eftirliti framkvæmdaaðila ábótavant eða hætta stafi af framkvæmdinni skal eftirlitsnefndin tilkynna

sveitarstjórnnum Rangárþings ytra og Skeiða- og Gnúpverjahrepps um það.

Fyrri leyfi felld úr gildi

Orkustofnun ákvað í desember 2022 að veita Landsvirkjun virkjunarleyfi vegna Hvammsvirkjunar. Í kjölfarið sótti Landsvirkjun um framkvæmdaleyfi til sveitarstjórnanna tveggja og meirihluti sveitarstjórnar Skeiða- og Gnúpverjahrepps samþykkti í júní það ár að framkvæmdaleyfi yrði veitt. En áður en sveitarstjórn Rangárþings ytra hafði tekið afstöðu til málsins felldi úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála virkjunarleyfið úr gildi á þeirri forsendu að ekki væri tryggt að útgáfa virkjunarleyfisins væri í samræmi við vatnaáætlun. Úrskurðarnefndin felldi síðar einnig úr

gildi framkvæmdaleyfið sem Skeiða- og Gnúpverjahreppur samþykkti.

Landsvirkjun sótti aftur um virkjunarleyfi og hafði þá aflað heimildar Umhverfisstofnunar til breytinga á „vatnshlotinu Þjórsá 1“. Orkustofnun gaf að nýju út virkjanaleyfi nú í september og í kjölfarið sótti Landsvirkjun aftur um framkvæmdaleyfi til sveitarfélaganna tveggja.

Nú hefur sveitarstjórn Rangárþings ytra eins og áður segir samþykkt að gefa út leyfið en sveitarstjórn Skeiða- og Gnúpverjahrepps samþykkti í byrjun október að fresta afgreiðslu umsóknarinnar þar til loftslags- og umhverfisnefnd sveitarfélagsins hefði fjallað um málið. Þeirri umfjöllun er lokið og átti að afgreiða málið á fundi sveitarstjórnar á miðvikudag en fundinum var frestað um viku.

HVAMMSVIRKJUN Í ÞJÓRSÁ

Tölvumynd/Landsvirkjun

Hvammsvirkjun Framkvæmdaleyfi sveitarfélag gætu legið fyrir fljótlega.

Getur unnið svipaða orku og Peistareykjavirkjun gerir nú

Hvammsvirkjun í Þjórsá verður 740 GWst, 95 MW að stærð, sem þýðir að hún getur unnið svipaða orku og jarðvarmavirkjunin Peistareykir á Norðurlandi gerir nú.

Hvammsvirkjun verður í sveitarfélagunum Rangárþingi ytra og Skeiða- og Gnúpverjahreppi. Flest mannvirki verða innan Rangárþings ytra. Inntakslón virkjunarinnar, Hagalón, verður í farvegi Þjórsár norður af Skarðsfjalli. Stöðvarhús verður að mestu leyti neðanjarðar

við norðurenda Skarðsfjalls í landi Hvamms 1 í Landsveit. Virkjunin verður áttunda og neðsta vatnsaflsstöðin á vatnasviði Þjórsár og Tungnaár.

Landsvirkjun hefur gert ráð fyrir að virkjunin skili orku í lok ársins 2028 en óvíst er að það náist vegna tafa í leyfisveitingaferlinu. Vegagerðin er langt komin með endurbætur á Hvammsvegi og undirbýr lagningu nýs Búðafoss-vegar og brúar yfir Þjórsá.

F&S
outlet
HOLTAGÖRÐUM
AFMÆLISDAGAR
Í
60%
AFSLÁTTUR AF ÖLLUM VÖRUM

POLO
EMPORIUM
HUGO
LES DEUX

MOON BOOT
Birken & Stangeid
Molo
SAND

ARMANI
ARMANI
BOSS
HUGO BOSS

Öll leyfi komin fyrir Hvammsvirkjun

● Fyrstu verkin af stað fyrir áramót

sagði að þær seinkanir sem hefðu orðið í leyfisveitingaferlinu gerðu það líklegra að það yrði ekki fyrr en á árinu 2029.

Hörður sagði aðspurður að sér kæmi ekki á óvart að framkvæmdaleyfi sveitarstjórnanna yrði kært til kærunefndar umhverfis- og auðlindamála. „En það er ekkert því til fyrirstöðu að halda áfram nú þegar tilskilin leyfi eru fengin. Það er útilokað að biðja eftir því að kæruférlinu ljúki. Þetta hefur verið vandað ferli hjá öllum tilskildum aðilum og það er skýr vilji Alþingis fyrir þessari framkvæmd þannig að við höfum fullan stuðning til að halda áfram.“ sagði hann.

Ellefu landeigendur við Þjórsá höfðuðu mál fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur í vor gegn íslenska ríkinu og Landsvirkjun og kröfðust þess að leyfi sem þá lágu fyrir vegna Hvammsvirkjunar yrðu felld úr gildi. Ríkið, Landsvirkjun og þær stofnanir sem málið beindist gegn kröfðust þess að því yrði vísað frá dómi. Málflutningur um frávísunarkröfuna fór fram í síðustu viku en dómari hefur ekki kveðið upp úrskurð. gummi@mbl.is

Landsvirkjun hafði gert ráð fyrir að virkjunin gæti byrjað að skila orku í árslok 2028. Hörður